

IZJAVA HRVATSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI O SRBIJANSKIM PRESEZANJIMA PREMA HRVATSKOJ KNJIŽEVNOJ BAŠTINI

U ediciji »Deset vekova srpske književnosti« Matica srpska iz Novoga Sada počela je objavljivati, kao srpske, i hrvatske pisce iz Dubrovnika, Dalmacije i Boke kotorske (među ostalima Marina Držića i Ivana Gundulića), a glavni urednik edicije, član SANU akademik Miro Vuksanović, objašnjava takav potpuno neprimjeren postupak tobožnjom dvojnomo (nacionalnom) pripadnošću spomenutih pisaca, time što su njihova djela, navodno, pisana na književnom jeziku koji se temelji na istočnohercegovačkom narječju te napokon i time što dubrovački pisci svoj jezik nazivaju slovinskim.

Katolička tradicija Dubrovnika, Dalmacije i Boke, među ostalim i u književnosti, bila je jasno različita i od one pravoslavne i od one islamske pa o dvojnoj pripadnosti dubrovačkih, dalmatinskih i bokeljskih pisaca ne može biti govora. Ističemo da su do pada Dubrovačke Republike Srbi (kako oni iz Srbije, tako i oni iz hercegovačkoga zaleđa) bili u Dubrovniku smatrani strancima koji nisu smjeli noć provesti unutar gradskih zidina.

Od 13. stoljeća pa sve do kraja 18. i početka 19. stoljeća srpska književnost pisana je gotovo isključivo srpskom redakcijom starocrkvenoslavenskoga (te i ruskoslavenskima), dok je živi pučki srpski jezik samo stidljivo prodirao u neke poslovne i pravne dokumente. Naprotiv, jezik dubrovačke književnosti od 15. do 18. stoljeća, iako kao književni jezik vrlo izgrađen, bio je čvrsto ukorijenjen u živom dubrovačkom hrvatskom govoru. Naslanjao se na štokavsku i čakavsku ikavsku tradiciju razrađenoga književnoga jezika srednje i južne Dalmacije, koji je također svoje polazište i oslonac nalazio u živim hrvatskim govorima. To je omogućilo da književna djela, pa i ona dubrovačka, kolaju na cijelom hrvatskom etničkom, kulturnom i jezičnom prostoru, ali ona nisu kolala i među Srbima. Dubrovački književnici (po poetičkim osobinama svojih djela) samo u hrvatskoj književnosti imaju prethodnike i nasljednike.

Po podrijetlu dubrovački govor i jezik dubrovačke književnosti pripada zapadnoj štokavštini (kakva se govorila na dubrovačkom području, u dolini Neretve, srednjoj Dalmaciji, Slavoniji i Bosni). Istočnohercegovačka štokavština nije utjecala na jezik književnih djela iz Dubrovnika.

Osim nazivom hrvatski i drugim nazivima (dalmatinski, ilirski), dubrovački su pisci svoj jezik doista zvali i slovinskim, a to je potpuno u duhu hrvatske kulturne tradicije od srednjega vijeka. I po obliku to je hrvatsko ime jezika jer nema znatnijih skupina Srba koje bi govorile ikavski niti ih je ikada bilo.

Takvo prisvajanje tuđe kulturne baštine potpuno je neprihvatljiv postupak koji nimalo ne pridonosi sporazumijevanju i izgradnji povjerenja među susjednim narodima.

HRVATSKA AKADEMIJA
ZNANOSTI I UMJETNOSTI

Broj: 10-298/75-2011.
Zagreb, 27. rujna 2011.